

که ثمره‌اش پس از ۱۵ سال یعنی بهمن ۱۳۵۷ به دست آمد از این گونه روزهاست، زیرا حکومت شاهنشاهی استبدادی از آن زمان به بعد با رأی ملت، تبدیل به جمهوری اسلامی شد.

پیش از آنکه به بحث اصلی پردازیم آیه‌ای از کلام الله را که متضمن این تعبیر است نقل کرده نظر مفسران را در مراد از آن می‌آوریم:

أما آیه مورد نظر در سورة ابراهيم (شماره ۵) آمده: وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِآيَاتِنَا أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ الظُّلُمَاتِ إِلَى النُّورِ وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ؛ ودر حقیقت موسی را با آیات خود فرستادیم [و به او فرمودیم] که قوم خود را از تاریکیها به سوی روشنایی بیرون آور، و روزهای خدا را به آنان یادآوری کن، که قطعاً در این [یادآوری]، برای هر شکیبایی سپاسگزاری عبرتهاست^۱.

گزیده آنچه ابوالفتوح در مراد از «ایام الله» نوشته این است که مقصود «نعم الله» است، «و ایام کنایت کرد از نعم، و این کنایت معروف است عرب و عجم را [چنان که] یکی از ما گوید: آن روزگار ما، دریغاروزگار ما! تأسف خورند بر ایام در نعمت گذشته. وقول الشاعر: سَقَى اللَّهُ أَيَّامَنَا بِاللَّوَى. وقول دیگر آن است: وَذَكِّرْهُمْ بِنِعْمِ اللَّهِ فِي أَعْدَائِهِ: ویاده ایشان را که خدای با امت سلف چه کرد از کافران... و اگر حمل کنند بر هر دو اولیتر باشد لِاسْتِغْرَاقِهِ الْمَعْنِيَيْنِ [تا هر دو

۱- قرآن مجید، ترجمه محمد مهدی فولادوند، تحقیق و نشر دارالقرآن کریم، دی ماه ۱۳۷۶.

... وَذَكِّرْهُمْ بِآيَاتِ اللَّهِ

یادمان روزهای خدا

محمد مهدی رکنی یزدی

در تاریخ هر امت روزهای سرور و خوشی یا اندوه و ناخوشی پیش می‌آید که نقطه عطفی در زندگی آن مردم محسوب می‌شود. قرآن مجید از این روزها به «ایام الله» تعبیر کرده. بی‌شک در تاریخ قوم کهن سال ایران قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲

معنی را دربرگیرد]، و این شاملتر بود فایده را...»^۱
فضل بن حسن طبرسی نیز آن دو قول را در تفسیر «ایام الله» نقل کرده سپس می‌افزاید که قول به «نعمتهای خدا» از حضرت صادق علیه السلام نقل شده. و قول سومش این است که از «ایام الله»، سُنَن و افعال الهی که بین بندگان جاریان دارد - از انعام و انتقام - اراده شده است، به این جهت که ظرف رویداد آن حوادث مهم است و جامع هر دو می‌باشد، و اظهار نظر می‌کند که این قول جامع آن دو قول و بهتر است.^۲

علامه طباطبائی ایام الله را روزهایی خاص در تاریخ هر قوم می‌شمرند، و نسبت این ایام را به حق تعالی - با آنکه همه روزها و چیزها از اوست - به سبب ظهور غیر قابل تردید امر خدای متعال و آیاتش در آن زمان خاص می‌دانند، و چون زمان، ظرف ظهور آیات الهی است به او نسبت داده می‌شود؛ مانند ایامی که قوم نوح و عاد و ثمود را در آن هلاک کرد، یا ایامی که نعمتهای خدا در آن آشکار شود؛ مانند روزی که حضرت نوح از سفینه خارج شد یا حضرت ابراهیم از آتش نجات یافت.^۳

به نظر نویسنده «ایام الله» از لحاظ معنی اضافه تشریفی است، همانند «بیت الله»، «روح الله» و «ناقه الله» که مضاف از مضاف الیه کسب شرافت و عظمت می‌کند. بنابراین این روزهایی است که آثار نعمت یا نعمت و قدرت الهی به صورتی آشکار نمایان می‌شود، چنان که جای انکار و تردید باقی نماند، پس چنین ایامی

روزهای خداست نه معمولی.
اینک که مراد از «ایام الله» در قرآن کریم روشن شد، به حوادث مهم سیاسی و مردمی که در چهل سال اخیر تاریخ کشور ما روی داده نظر می‌افکنیم؛ مانند قیام ۱۵ خرداد ۱۳۴۲، پیروزی انقلاب اسلامی در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷، رحلت امام امت در ۱۴ خرداد ۱۳۶۸ و انتخاب حضرت آیت الله خامنه‌ای به رهبری جمهوری اسلامی در همان زمان؛ می‌بینیم این پیش‌آمدها همه از «ایام الله» است و مشمول نعمتها و نیکوییهاست که خدای تعالی بر این امت مسلمان کرده، و آشکارا از دشمنانش - که دشمنان اسلام آزادی‌خواه و مستقل‌اند - انتقام گرفته است.

امام خمینی علیه السلام نیز در سخنان خود چنین روزهایی را از «ایام الله» دانسته‌اند و با این تعبیر رسای قرآنی، اهمیت و بزرگداشت آن را متذکر شده‌اند.^۴

۱ - رَوْحُ الْجَنَانِ وَ رَوْحُ الْجَنَانِ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ، حسین بن علی الخزاعی النیشابوری، تصحیح دکتر محمد جعفر یاحقی و دکتر محمد مهدی ناصح، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، ۲۵۰/۱۱-۲۴۹.

۲ - مَجْمَعُ الْبَيَانِ فِي تَفْسِيرِ الْقُرْآنِ، الشیخ ابی علی الفضل بن الحسن الطبرسی، دارالمعرفة، ۱۴۰۶ ق. ۴۶۶-۴۶۷/۱۶.

۳ - ترجمه و تلخیص از: المیزان فی تفسیر القرآن، السید محمد حسین طباطبائی، مؤسسه الأعلمی للمطبوعات، بیروت، ۱۳۹۱ هـ، ۱۸/۱۲.

۴ - صحیفه نور، تهران، سازمان مدارک فرهنگی انقلاب اسلامی، ج ۲، ص ۷۰.

در این یادداشت کوتاه مجال گسترش دامنه سخن و شرح این رویدادها نیست، خاصه که در روزنامه‌ها و کتابهای مربوط به تفصیل نوشته شده، و تأییدی است بر پیروزی اسلام بر جهان کفر و استکبار به عنایت و لطف پروردگار. در پایان به حکم «و دُكِّرْهُمْ بِأَيَّامِ اللَّهِ» یادآور می‌شویم: در بین همه ملت‌های کهن سال رسم است که با برپایی مجالس سوگواری یا شادمانی در چنان روزهایی، یاد آن خاطره‌ها و فداکاران را در بین بازماندگان زنده نگه می‌دارند، تا مایه پند و عبرت جوانان و عزت و سربلندی کشورشان گردد و شکر نعمتهای خدا و سپاس و قدردانی از

قهرمانان آن حوادث به عمل آید. مردم قدرشناس ایران ارتحال بنیانگذار جمهوری اسلامی و قیام دلیرانه ۱۵ خرداد را از یاد نمی‌برد، و هر سال با حضور بر مرقد آن بزرگ مرد تاریخ به ادای احترام و وفاداری می‌پردازد.

مجله مشکوة، بنیاد پژوهشهای اسلامی و تشکیلات وسیع و عظیم آستان قدس رضوی، همسو و همراه مردم، یادمان این «ایام‌الله» را راج می‌نهد، و بر نعمتها و مواهب الهی که به واسطه حضرت حجة بن الحسن - عجل الله فرجه - در جوار مضجع مطهر رضوی شامل حالش شده شکرگزار است. ①

ملت ایران نباید پانزده خرداد را از یاد ببرند، پانزده خرداد باید زنده بماند.

صحیفه نور، ج ۲، ص ۷۰

در این نهضت، مسأله، مسأله دفاع از کیان اسلام

و هویت اسلامی در این کشور است.

در این حرکت، پایه‌های این نهضت طولانی بر زمین گذاشته شد.

از سخنان مقام معظم رهبری

در جمع شرکت‌کنندگان خارجی در

هشتمین سالگرد رحلت امام علیه السلام